LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Semi-Weekly
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 10c A COPY

No. 75 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Penkt., rugsėjo (Sept.) 18, 1959 ★★★★ METAI 48-ji

KRISLAI

Mūsų Lietuva ant Mėnulio!
Naudinga knyga.
Įspūdingos ceremonijos.
Kur melstis sveika.
Sugedę tėvai.

Rašo A. Bimba

Ar žinote, kad Tarybų Sąjungos herbas (emblema) dabar randasi ant mėnulio?

Ar žinote, kad toje emblemoje yra vardai visų šešiolikos tarybinių respublikų, jų tarpe ir Lietuvos?

Dar daugiau: emblemoje randasi lietuviški žodžiai. Kai kitos tautos, ypač mažosios, nusileis ant Mėnulio, mūsų Lietuva jau bus sena Mėnulio gyventoja!

—o—

Dabar jau daugelis būsite gavę ir perskaitę A. Metelionio raštų "Apie dievus ir žmones" antrąjį tomą. O tie, kurie dar neskaitėte, esate raginami perskaityti.

Knygoje rasite daug gerų žinių apie dievus, velnius ir tikėjimus, apie bažnytinius burtus ir prietarus. Jūsų laisvamanybė taps pagrįsta tvirtesniu žinojimu. Pasidarysite stipresni savo įsitikinimuose.

Šviestis ir mokytis nė vienam ne per vėlu.

—o—

Beje, šiemet Lietuvių Literatūros Draugijos nariai anksti gavote lengvo pasiskaitymo gerą knygą "Algio Lumbio nuotykiai". Laukiame atsiliepimų. O svarbiausia, žinoma, žiūrėkite, kad būtumėte gerais draugijos nariais.

Ar jau pasimokėjote savo narines duokles už šiuos metus?

—o—

Antradienio vidurdienyje "prilipau" prie savo televizijos ir per pusantros valandos nuo jo nepasitraukiau. Manau, jog tą patį padarė ir daug milijonų kitų amerikiečių.

Matėme labai įspūdingas ceremonijas Washingtone ryšium su Chruščiovo pribuvimu pas mus viešnagėn ir jo pasitikimu. Prezidento Eisenhowerio sveikinimo svečiui kalba ir premjero jam atsakymo kalba buvo nuolaidžios ir draugiškos. Abudu mušė į vieną ir tą patį taškа: siekti pataisymo santykių tarpe Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos.

Pradžia graži. Pasitikimas buvo skaitlingas. Visoje žmonių masėje nepasirodė nė vienas triukšmadarys.

Padorūs amerikiečiai traktuoja svečią iš Tarybų Sąjungos taip, kaip jie norėtų, kad jų prezidentas būtų traktuojamas Tarybų Sąjungoje, kai jis ten lankysis.

—o—

Nors pats netikiu jokiomis maldomis, bet negaliu nepritarti kunigams, kurie įsakė savo avelėms geriau melstis užsidarius bažnyčiose, negu eiti į gatves ir bliauti prieš Chruščiovą. Jie šimtą kartų protingesni už mūsų prelatą Joną Balkūną, kuris savo parapijonus suvarė į salę ir liepė Chruščiovą prakeikti.

—o—

Mes netrivojame piktumu, kai girdime, kad pietinėse valstijose baltieji šovinistai taip įtūžusiai kovoja prieš mokyklų integraciją, prieš negrų vaikų įsileidimą į mokyklas.

Bet štai kas atsitiko čia pat New Yorke mūsų panosėje. Kai mokyklos vadovybė paėmė tris šimtus mažų vaikų, negrų ir portorikiečių iš perpildytų mokyklų ir perkėlė į apytuščias penkias naujutėles mokyklas, atsirado grupė sugedusių tėvų ir surengė pikietą!

Nieko panašaus niekas nesitikėjo. Tie, kurie prie tų mokyklų prieš vaikus demonstravo, turėtų, apsigalvoję, rausti iš gėdos.

O gal jie seniai atsisveikinę su bet kokiu žmoniškumu?

UŽ TAIKĄ, UŽ TAIKŲ SUGYVENIMĄ -- CHRUŠČIOVAS

Mūsų Kongresas vos pabėgo nuo premjero N. Chruščiovo

Washingtonas. — Antradienio anksti rytą Kongresas baigė savo 86-tąją sesiją. Senatoriai ir kongresmanai be miego ir poilsio posėdžiavo beveik ištisas dvidešimt keturias valandas, kad tik baigti sesiją prieš Chruščiovo pribuvimą į Washingtoną. Mat, mūsų legislatoriai daugumoje labai nenorėjo Tarybų Sąjungos premjerą pakviesti, kalbėti, kas paprastai yra daroma, kai į Washingtoną atvyksta kurios nors valstybės galva.

Šita Kongreso sesija skaitoma viena iš prasčiausių ir bergždžiausių sesijų. Apart to, kad joje tapo priimtas anti-unijinis bilius, nieko kito apčiuopiamo daugiau kaip pusę metų užsitęsusi sesija nenutarė.

Visa šalis labai nepasitenkinusi demokratais, kurie tiek daug laimėjo praėjusiais kongresiniais rinkimais, bet nieko gero žmonėms nedavė. Manoma, kad su tokiu prastu rekordu demokratams jau bus sunku laimėti būsimuose rinkimuose.

Buffalo, N. Y.—Atplaukė anglų karo laivas "Scarborough". Tai pirmas jų karo laivo pasirodymas po 1812 m. karo, kada anglai iš laivų degino šį miestą.

SEATO tik laukia Laoso pakvietimo

Bangkokas.—SEATO (karinė sąjunga pietų Azijoj), kurią sudaro Anglija, Jungtinės Valstijos, Francūzija, Australija, Naujoji Zelandija, Pakistanas ir Filipinai, tik laukia Laoso pakvietimo.

SEATO vadai sako, kad tai "bus tikras jėgų išbandymas". Jie jau įsakė Thailando karalystei sutraukti savo armiją prie Laoso ir pagal pirmąjį SEATO įsakymą eiti nuslopinti sukilimą. Laoso karališka valdžia sako, kad jeigu Jungtinės Tautos neateis jai talkon, tai ji pasikvies SEATO.

Amerikos vabalais užkrėtė Europą

Maskva. —Tarybų Sąjungoje mobilizuojamos jėgos kovai prieš amerikinius vabalus "Colorado beetle". Tai vabalai, kurie ėda bulves, tomeites ir arbuzinius vaisius. Šiemet jų surasta 5,716 lizdų, o pereitais metais buvo mažiau.

"Colorado beetle" Jungtinėse Valstijose žinomi apie 100 metų. 1950 metais Tarybų Sąjunga protestavo prieš JAV, kad jų lėktuvai barstė tuos vabalus Rytų Prūsijoje ir Pabaltyje. Dabar sakoma, kad nuo tų vabalų jau nukentėjo Lietuva, Latvija, Lenkija, Rumunija, Vengrija ir kitos Europos šalys.

BOMBA MOKYKLOS KIEME NUŽUDĖ ŠEŠIS ŽMONES

Houston, Texas. —Rugsėjo 15 d. piktadarys ar pakvaišėlis tūlas Oregon metė mokyklos kieme bombą. Trys maži vaikai ir trys suaugę ant vietos užmušti, o keliolika sužeista.

RINKIMAI ANGLIJOJE IR DARBIEČIAI

Londonas.—Anglijos darbiečiai pradėjo kampaniją, kad laimėti parlamentinius rinkimus. Blackpoolio mieste įvyko darbo unijų suvažiavimas. Dalyvavo virš 1,000 delegatų, kurie atstovavo 8,000,000 narių. Jie priėmė rezoliuciją ir reikalauja uždaryti Jungtinių Valstijų karines bazes Anglijoje.

Maskva. —TSRS radijas kritikavo "The New York Timesą" ir "N. Y. Herald-Tribune" už iškraipymą TSRS užsienio politikos.

Roma. — Ir čionai veikia jaunuolių gaujos.

Jau atmetė Sovietų pasiūlymą dėl Laosos

Washingtonas. — Mūsų valdžia atmetė Tarybų Sąjungos pasiūlymą tuojau sušaukti devynių valstybių konferenciją ir sutvarkyti Laoso reikalus. Bijoma, kad toje mažoje šalyje užviręs civilinis karas gali išsiplėtoti į kitas šalis.

Laoso reakcinė valdžia nenori, kad būtų atgaivinta Tarptautinė komisija, kuri tapo įsteigta Laoso reikalams tvarkyti prieš 4 metus. Amerikos valdžia palaiko Laoso valdžią jos tokiame nusistatyme.

Gal susitars dėl taikaus naudojimo a-energijos

Washingtonas. —Ryšium su Chruščiovo vizitu eina Amerikos ir Tarybų Sąjungos atominės energijos taikiems reikalams naudojimo viršininkų pasitarimai. Kalbos eina, kad bent jau tuo reikalu turėtų būti nesunku Amerikai ir Tarybų Sąjungai susitarti. Atominės energijos panaudojimas kasdienio žmonių gyvenimo gerinimui supuola su abiejų šalių interesais. Abiejų kraštų mokslininkai galėtų gražiai bendradarbiauti.

Prezidento Eisenhowerio ir Chruščiovo pirmosios kalbos

Washingtonas. —Kai Tarybų Sąjungos premjeras Nikita Chruščiovas su savo šeima ir palydovais čionai nusileido didžiuliu džetiniu lėktuvu,— tuo pačiu milžinu, kurį daugelis amerikiečių matė neseniai New Yorke, — jų laukė visa šalies sostinė. Visos pasitikimo ceremonijos praėjo sklandžiai ir svetingoje atmosferoje. Svečiams važiuojant iš lėktuvų stoties į miestą linkui Baltojo namo, šaligatviai buvo pilni žmonių. Spėjama, kad žiūrovų buvo apie pusė milijono. Tai viena iš skaitlingiausių minių Washingtono istorijoje. Publikos užsilaikymas buvo ramus, įdomingas. Niekur nepasirodė jokie triukšmadariai.

Svečius pasitikti atėjo pats prezidentas Eisenhoweris ir visa eilė kitų aukštų pareigūnų. Paskui jis, Chruščiovas ir Mrs. Chruščiov sėdėjo viename automobilyje, kai procesija leidosi gatvėmis.

Ten pat stotyje nuo įtaisytos estrados trumpai kalbėjo prezidentas ir premjeras. Jau iš šių kalbų galima spręsti, kad abudu vadai yra pasiruošę visomis jėgomis darbuotis pagerinimui tarptautinių santykių ir išlaikymui taikos.

Pasveikinęs premjerą ir visus pribuvusius svečius, prezidentas priminė, kad Amerika ir Tarybų Sąjunga gyvena skirtingose socialinėse ir politinėse santvarkose. Jis išreiškė viltį, kad čia lankydamasis premjeras stengsis geriau susipažinti su "mūsų santvarka, mūsų žmonėmis, ir tais principais, kuriais jie remiasi ir vadovaujasi". Iš savo pusės, jis, nuvykęs į Tarybų Sąjungą, stengsis geriau susipažinti su jos santvarka ir žmonėmis. Paskutiniai prezidento žodžiai buvo:

"Virš visko, mūsų bendras tikslas visuomet turi būti teisinga, visuotinė ir pastovi taika. Šioje dvasioje aš jus sveikinu ir priimu į Washingtoną ir į Jungtines Valstijas".

Premjeras Chruščiovas, padėkavojęs už šiltą pasitikimą, sakė, kad čia lankydamasis jis norėsiąs susitikti su Amerikos valdininkais, biznio atstovais, intelektualais, darbininkais ir farmeriais, kad "geriau susipažinti su darbščių ir rūpestingų Amerikos žmonių gyvenimu". Jis taip pat pažadėjo prezidentui ir jo šeimai draugišką sutikimą Tarybų Sąjungoje.

Chruščiovas priminė, kad "visų šalių žmonės yra giliai suinteresuoti išlaikymu ir sustiprinimu taikos ir taikiu sugyvenimu. Karas nieko nežada niekam, o taika naudinga visiems. Mes tikime, kad šitokiais principais turi vadovautis visų šalių valstybininkai, kad įvykdžius žmonių troškimus".

Jis priminė milžiniškus mokslo laimėjimus užkariavime erdvių ir tai, kad tarybiniai mokslininkai jau pataikė į Mėnulį. Be to, Tarybų Sąjunga jau baigė gaminti didžiulį ledlaužį, operuojamą atomine energija. Jis esąs tikras, kad tiek prezidentas, tiek Amerikos žmonės nori, kad atominė energija būtų panaudota žmonių gyvenimo lygio pakėlimui, o ne karams. Mes, jis sakė, neturime abejonės, jog greitoje ateityje ir Jungtinių Valstijų mokslininkai pasieks Mėnulį. Kaip ant Mėnulio abiejų šalių emblemos gyvens taikoje ir ramybėje, taip, sakė Chruščiovas, "ant žemės visi žmonės turėtų gyventi draugiškume, ramybėje ir taikoje, — ant mūsų bendrosios motinos žemės, kuri taip visiems dosni savo dovanomis".

Visa USSR premjero vizito misija Amerikoje pagrįsta šiuo didžiuoju principu

Washingtonas. — Antradienį, rugsėjo 15 d., tuojau po visų pasitikimo ir priėmimo ceremonijų, įvyko trumpas prezidento Eisenhowerio ir premjero Chruščiovo pasitarimas. Išleistame abiejų vadų komunikate sakoma, kad pasitarimas praėjo draugiškoje dvasioje. Bet daug ilgesnis ir pamatinis tarpe prezidento ir premjero pasitarimas įvyks tada, kada Chruščiovas kitą savaitę sugrįš iš Vakarų.

Trečiadienį National Press Club suruošė premjerui pietus. Čia jis pasakė kalbą ir atsakinėjo į klausimus. Spaudos reporteriai, korespondentai ir kolumnistai tiesiog apvertė Chruščiovą klausimais. Jis pasakė: "Jeigu norėčiau ir bandyčiau į visus jūsų klausimus atsakyti, reikėtų man čia pas jus pagyventi visą pusmetį, jūs gi to nenorėtumėte!" Bet kiek laikas leido, premjeras atsakė į keletą klausimų. Svarbiausias buvo beveik reikalavimas, ką premjeras turėjęs mintyje, kai aną dieną pasakęs: "Mes jus palaidosime". Jis išdėstė, kad jo mintis buvo iškraipyta, duodant suprasti, kad būk jis nori Ameriką jėga užpulti ir sunaikinti. Tai, žinoma, absurdas. Chruščiovas nurodė, kad jis turėjo mintyje socialines sistemas, būtent. kad, kaip kapitalizmas su laiku nugalėjo ir faktinai palaidojo feodalizmą, taip komunizmas lenktynėse nugalės ir palaidos su laiku kapitalizmą. Tai ir viskas!

Tą pačią dieną jis buvo pakviestas dalyvauti Senato užsienio reikalais komisijos susirinkime. Tai komisijai pirmininkauja senatorius Fulbright. Be komisijos narių dalyvavo visa eilė kitų abiejų partijų vadovaujančių senatorių.

Tiek Spaudos klubo susirinkime, tiek senatinėje komisijoje premjeras vėl ir vėl kartojo, kad visa jo misija Amerikoje yra pagrįsta tuo, kad pagerinti santykius tarpe Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos, kad pašalinti šaltąjį karą, kad sustiprinti pasaulinę taiką ir tt. Jis kalbėjo už taikaus sugyvenimo tarpe ivairiu socialinių santvarkų būtinumą atominės bombos ir atominės energijos gadynėje. Jis smerkė karo kurstytojus. Jis agitavo už praplėtimą prekybos tarpe Amerikos ir Tarybų Sąjungos.

Chruščiovas sakė, kad nuo šito pasibrėžto tikslo per šį vizitą niekas jo jokiais priešiškais klausimais nenustums. Jis kalbės ir kalbės už taiką, už taikų sugyvenimą!

Jungtinių Tautų Asamblėja susirinko taikos ženkle

Jungtinės Tautos. —Praėjusį antradienį, rugsėjo 15 d., iškilmingai prasidėjo JT Generalinės Asamblėjos 14-toji sesija. Svarbu tas, kad bent jau paviršutiniai sesija atsidarė iš visų pusių taikos troškimo ženkle. Pavyzdžiui, gal pirmu kartu šios tarptautinės organizacijos istorijoje Asamblėjoje prezidentu išrinktas mažytės Peru respublikos delegacijos pirmininkas Dr. Belaunde. Už jį balsavo ir devynios socialistinės šalys. Tai laikoma labai svarbiu dalyku.

Dr. Belaunde pasakė trumpą kalbą, kurioje jis taikos išlaikymo reikalą pastatė centre visų šios sesijos darbų. Jis ragino visus pasitikėti tarptautine organizacija ir darbuotis išsprendimui visų klausimų taikos dvasioje.

Tuo tarpu mažai ką Asamblėjos sesija tepadarė. Mat, visi laukia Tarybų Sąjungos premjero Chruščiovo prakalbos, kurią jis Asamblėjoje pasakys penktadienį, rugsėjo 18 d. Spėjama, kad jis ne tik Tarybų Sąjungos, bet ir viso socialistinio tautų bloko vardu šiai sesijai pasiūlys svarbių dalykų.

EXTRA

Jungt. Tautos. — Laukiama prakalbos, kurią premjeras Chruščiovas penktadienį, rugsėjo 18 d., pasakys Generalinės Asamblėjos sesijoje. Jau duota suprasti, kad šioje kalboje Chruščiovas Tarybų Sąjungos vardu patieks naują nusiginklavimo planą. Koks tas planas bus, ketvirtadienį tebebuvo slaptybėje. Visur susidomėjimas labai didelis.

Pekinas. —Vienur sausra, o kitur potvyniai pakenkė šių metų derliui.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil, per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.50
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co.	$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	$6.50

Linkime sekmės!

MILIJONAIS ŽODŽIŲ jau apkalbėtas ir aprašytas Tarybų Sąjungos premjero Nikito Chruščiovo vizitas Amerikoje. Dabar jis jau čia. Kiekvienas jo žingsnis, kiekvienas jo pasijudinimas, kiekvienas jo ištartas per dvi viešnagės savaites žodis bus svarstomas ir sveriamas.

Jau keliais atvejais Chruščiovas išdėstė savo vizito misiją, ir prieš išskrisiant iš Maskvos dar kartą pakartojo. Jis čia būdamas darbuosis ir dės visas pastangas pagerinti santykius tarpe Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų, pašalinti šaltąjį karą ir sustiprinti pasaulinės taikos reikalą.

Su visa taikos ir ramybės trokštančiąja žmonija, mes nuoširdžiausiai sakome: **Geriausios sėkmės jums, premjere!**

Apgauti ir suvilti

JUNGTINIŲ VALSTIJŲ KONGRESO sesija baigėsi. Senatoriai ir reprezentantai išlakstė į namus.

Ši sesija nedavė Amerikos žmonėms nieko gero, nieko konstruktyvaus, nepriėmė nė vieno įstatymo, kuriuo šalis galėtų džiaugtis.

Dar blogiau: ši Kongreso sesija uždėjo pančius ant organizuotų darbininkų judėjimo, ant darbo unijų. Darbo Federacijos vadų protestai nieko negelbėjo. Priimtasis "darbo reformų įstatymas" suvaržo darbo unijas samdytojų naudai.

Organizuotus darbininkus apgavo ir suvylė daugiausia demokratai, daugelis kurių buvo išrinkti darbo unijų parama. Iš daugumos respublikonų niekas geresnio ir nesitikėjo. Bet daug vilčių iš organizuotų darbininkų pusės buvo sudėta į demokratus, kurie pernai kongresiniuose rinkimuose buvo išrinkti.

Iš šio kartaus patyrimo išvada turėtų būti aiški: negalima pasitikėti kapitalistinių partijų žmonėmis, nors jie rinkimuose ir statytųsi "darbininkų draugais". Reikalinga pačių darbininkų politinė partija, pagrįsta masinėmis darbo unijomis. Reikia, kad Kongrese būtų tvirta darbininkų atstovybė. Deja, George Meany, Walter Reuther ir visa didžiųjų unijų vadovybė tos išvados nesupranta ir nepadaro. Jie ir vėl gieda seną gompersinę nesąmonę: "apdovanokime draugus, o nubauskime priešus senosiose partijose"! Na, jie ir pernai apdovanojo draugus", o tie "draugai" savo geradariams atsuko nugarą!

Jungtinių Tautų Asamblėja

PRAĖJUSĮ ANTRADIENĮ New Yorke atsidarė Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 14-toji sesija. Jon susirinko 82 kraštų atstovai. Sesijos darbotvarkė labai ilga. Joje randasi net 69 punktai.

Bet kaip praeityje, taip ir dabar darbuojasi galingos jėgos neprileisti Asamblėjos prie žmonijai naudingų nutarimų. Jau pakišti Laoso ir Tibeto klausimai, kurie sukelš daug tuščių ir karštų ginčų. Jau vėl mūsų šalis yra suplanavus į Jungtines Tautas neįsileisti didžiosios Kinijos. Viskas vėl rodo, kad ir šioje sesijoje sušilę darbuosis šaltojo karo plėtimo šalininkai.

Todėl iš 14-tosios sesijos gerų nutarimų negalima laukti. Gal tik vienu kitu klausimu taikos šalininkams pavyks pastoti kelią šaltojo karo šalininkams.

Dar vis nesimato galo

PLIENO PRAMONĖS DARBININKŲ streikas jau virto vienu iš ilgiausių streikų Amerikoje. Penki šimtai tūkstančių gerai organizuotų darbininkų tebesiranda kovos lauke. Daugeliui jų jau darosi sunku išsiversti. Plieno korporacijos jokių nusileidimų dar vis nedaro. Jos užsispyrusiai stengiasi pakirsti didžiosios plieno darbininkų unijos jėgas.

Darbininkai ir jų unija laikosi gerai. Jiems simpatizuoja visi darbo žmonės. Deja, kol kas, kitos didžiosios darbo unijos dar mažai ką tepadarė, kad padėtų plieninin kams kovą laimėti. Atrodo, kad jų vadovybė dar vis nesupranta, jog plieno darbininkų kova yra ir jų kova.

Naujas socializmo laimėjimas

TARYBINIAI MOKSLININKAI vėl susilaukia sveikinimų iš visų pasaulio kampų. Jie atliko žygį, kuris įeis istorijon didžiausiu mokslo laimėjimu. Jie sėkmingai pasiekė Mėnulį. Jie paleido raketą, kuri pataikė į Mėnulį. Daugelis net ir mokslininkų tapo nustebinti. Vienas mokslininkas net šitaip apibūdino šį didelį pasiekimą: į Mėnulį nuo mūsų žemės pataikyti taip "lengva", kaip lengva būtų už šešių mylių paprastu šautuvu pataikyti į musės akį! O vis tiek tarybiniai mokslininkai pataikė!

Bet šis laimėjimas nėra tik mokslo laimėjimas. Kartu taipgi yra didžiulis laimėjimas socializmo, naujosios socialinės santvarkos. Tai milžiniškas laimėjimas darbo žmogaus, kuris, nuvertęs išnaudotojus ir panaikinęs žmogaus išnaudojimą žmogumi, jau pajėgė išlaisvinti ir mokslą iš kapitalistinių varžtų. Štai mūsų Amerikoje daug, daug geriausių mokslo išradimų nepaleidžiama darban tik todėl, kad fabrikų, geležinkelių ir įmonių savininkai nesitiki pasipelnyti. Dažnai netgi ir darbininkai prisibijo progreso, nes jie žino, kad iš jų darbas bus atimtas.

Tokių kvailysčių nėra ir negali būti socialistinėje santvarkoje. Šios tiesos pavyzdžiu yra vienas po kitam pasiekiami tarybinio mokslo laimėjimai.

Kas ką rašo ir sako

TIKTAI NESUSIPRATIMAS

Brooklyno "Vienybėje" (rugsėjo 11 d.) pabėgėlis Algirdas Gustaitis rašo apie "lietuviško filmo 50 metų sukaktį." Suprantama, žmogus negali visiškai apsilenkti su Lietuva, kurioje tarybiniais metais filmų menas ir gamyba jau pasiekė labai aukštą lygį. Taip pat suprantama, kad Algirdas nesidžiaugia padarytu progresu, nesuranda nė vieno Lietuvoje pagaminto filmo gero ir prisiekia, kad kai smetoniniai fašistai sugrįš Lietuvą valdyti, jie turės gražaus darbo "tarybinius lietuviškus filmus perredaguoti." Tai misijai, matyti, ruošiasi ir p. Gustaitis. Gal juoktis iš žmogaus nepridera, bet ir susilaikyti negalima.

Kaip ten bebūtų, bet štai kas mums keista. Gražiai susidorojęs su tarybiniais filmais, Algirdas nusiskundžia

"Šių eilučių autorius pernai pasiuntė laišką į filmų centrą Vilniuje, prašydamas atsiųsti visokios medžiagos apie Lietuvoje vykdomus filmavimus ir kt. Iki šiol—jokio atsakymo! Tai toksai bendradarbiavimas su Lietuva..."

Algirdas Gustaitis nežino nė to, jog joks bendradarbiavimas neįmanomas su žmogum, kuris nieko gero Lietuvoje nemato ir neranda, o tik viską, kas ten daroma ir kuriama, paneigia, išdergia. Koksai save gerbiąs lietuvis, net nekalbant apie save gerbiančią ir ko nors vertą lietuvišką įstaigą, sutiktų su tokiu žmogum bendradarbiauti?

Kitas dalykas. Pats Gustaitis pasisako, kad jis jokios medžiagos negavo ir neturi apie vykdomus filmavimus Tarybų Lietuvoje, tačiau visus tuos filmavimus sukritikavo ir "pasiuntė į gurbą!

IRGI PROTAS

Sugrįžę turistai pasakoja, kad šiandien Lietuvoje žmonės nebeavi vyžomis ir naginėmis, o batais arba bateliais. "Keleivio" redaktoriui tokios kalbos apie Lietuvą nepatinka. Jis klausia: "Kad naginės dingo, tai visai suprantama, nes kai pas žmones neliko gyvulių, tai iš ko nagines darysis?"

Tai bent protas to redaktoriaus: žmonės turi odos batams ir bateliams, o neturi naginėms!

Toks jau Lietuvos priešų nusistatymas. Jie suniekins ir išniekins kiekvieną geresnį, naujesnį, pažangesnį dalyką Lietuvoje. Nepagalvoja nė apie tai, kad, taip darydami, jie patys save paverčia asilais.

PRADĖKIME NUO PARAPIJONŲ

Brooklyno pranciškonų "Darbininkas" (rugs. 11-ą d.) sako: "Chruščiovas siūlo lenktyniauti ūkinių gerybių gamyboje, o mes siūlykime jam lenktyniauti žmogaus laisvių vykdyme."

Mums gi atrodo, kad abiejose dirvose galima lenktyniauti. Kodėl būtinai tik vienoje kurioje?

Ir mes siūlome pranciškonų organui pradėti nuo savęs, nuo savo parapijonų. Tuojau parapijonams turi būti suteikta paprasčiausia pilietinė teisė išrinkti savo kunigus, vyskupus ir paskui patį popiežių. Katalikų bažnyčioje nesiranda nė krislelio žmogaus laisvių.

Chruščiovą palikime Tarybų Sąjungos žmonėms, o mes susidorokime su savo bažnytine vadovybe, kuri nei sėja, nei piauna, o skęsta didžiausiose ūkinėse gėrybėse.

BUVĘ SUVILTI IR APGAUTI

Dabar jau sužinome, kas atsitiko su taip vadinamu kongresiniu "Kerstono komitetu," kuris žadėjo lietuviškiems raketieriams iš Amerikos Lietuvių Tarybos ir Vliko "išvaduoti" ir padovanoti Lietuvą. Brooklyno "Darbininkas" cituoja Vytauto Vardžio straipsnį apie tai, tilpusį "Į Laisvę" lapelyje. Vardžius parodo, kad faktinai lietuviai tą keistą ir apgavingą komitetą ir suorganizavo. Amerikos Lietuvių Tarybos Šimutis ir Grigaitis, niekam nežinant, komiteto veiklai prašvilpė net $40,000! Na, o tas Kerstono komitetas ne tik su lietuviais nesiskaitęs, bet dar tapęs gudų įrankiu prieš lietuvius! Girdi, komitetas taip sufušeriavo istoriją, jog "visus Lietuvos kunigaikščius pavertė gudais, o pačią Lietuvos kunigaikštiją — Gudija!"

Pats Kerstonas, labai riebiai Amerikos Lietuvių Tarybos doleriais per Šimutį ir Grigaitį nupenėtas, jokio noro neparodęs "šitokį komiteto elgesį atitaisyti."

Šitaip begėdiškai sužlugo ta milžiniška krūva dolerių ir visos viltys per Kerstono komitetą "išvaduoti" mūs Lietuvėlę.

Vardžius, žinoma, nepasako, o gal jis nė nežino, kiek iš tos 40 tūkstančių dolerių sumos trupinių nutrupėjo tiesiai į lietuviškų raketierių kišenes. Nei Šimutis, nei Grigaitis už dyką Kerstono komiteto neorganizavo ir už jų reklamos nekepė. Jie yra dideli savanaudžiai ir įgudę iš Lietuvos vadavimo raketo gerai pasipelnyti.

Tokio. — Buvęs Japonijos premjeras T. Ishibashi išvyko į Kiniją. Jis bandys pasidarbuoti atsteigimui tarpe abiejų šalių diplomatinių ryšių.

Madridas. — Ispanijos diktatorius Franco pasiuntė telegramą JAV prezidentui, kad jis sutinka su Eisenhowerio nusistatymu tartis su Chruščiovu.

Belgradas. — Jugoslavija įrengia labai didelį orlaukį.

WORCESTER, MASS.

MIRUS

Alenai Kalakauskienei-Kelley

Reiškiame širdingą užuojautą liūdesyje likusiems jos sūnui Juozui, dukrai Eugenijai ir jų šeimoms; taipgi dukrai Izabelei, kitiems giminėms ir draugams.

A. E. Pilkauskai
J. M. Kižiai
B. A. Kukauskai
A. E. Čeponiai
M. Navikienė
A. Motiejaitienė
M. Matijošaitienė
K. P. Kukliavičiai

Chicago, Ill.

Mirė Dr. V. Šimkus

Šeštadienį, rugsėjo 12 d., nuo širdies smūgio, mirė pažangus lietuvis Dr. V. Šimkus, gyvenęs 744 W. 35 St.

Velionis gydytojas Šimkus buvo pažangios minties ir gilaus lietuviško jausmo žmogus ir gražiai rėmė pažangų judėjimą. Jis net buvo tūlų padaužų persekiojamas ir grasinamas jo raštinės ir buto langų išdaužymu, jei jis garsins savo praktikavimą medicinos pažangiuose laikraščiuose.

Velionis medicinos mokslą baigė šioje šalyje. Jis lankė ir baigė Lovolos universitetą. Praktika vertėsi Chicagoje, pastaruoju laiku Bridgeporto kolonijoje. Buvo viengungis (nevedęs). Velionis jau buvo nejaunas, gerokai peržengęs 70 metų, bet į gyvenimą dar žiūrėjo plačiai.

Velionis gimė gražioj Žemaitijoj. —**Julija**

Baltimore, Md.

Rugsėjo 6-tą dieną prigėrė Jurgis Kazakevičius, 67 metų amžiaus.

Jis Lietuvoje paėjo Daukšių parap., Marijampolės apskr. Į šią šalį atvažiavo 1912 metais, į Baltimorę, ir visą laiką čia gyveno. Iš amato buvo kriaučius.

Velionis buvo viengungis ir netikėjo į bažnytinius prietarus. Tapo palaidotas 10 d. rugsėjo laisvai. Į kapus palydėjo dvi pilnos mašinos. Manoma, kad turtų velionis nepaliko.

—o—

Vienos savaitės laiku mirė trys lietuviai: Antanas Dumša, Antanas Žaliagiris, Jurgis Kazakevičius. Visi buvo seni Baltimorės kriaučiai.

Lai būna jiems lengva Dėdės Samo žemelė, o jų artimiesiems reiškiu užuojautą. **J. Deltuva**

Waterbury, Conn.

Daktaras Stanislovaitis ir jo žmona Kristina būdami Lietuvoje neleido laiko veltui. Kur tiktai lankėsi, visur padarė nuotraukas ir greitai bus gatavas filmas. Taipgi turi parsivežę daug visokių daiktų iš Lietuvos, kuriuos žada parodyti. Taigi Waterburio ir iš kitų miestų lietuviams bus proga pamatyti. Diena ir vieta bus paskelbta vėliau.

Taipgi teko sueiti antros grupės turistą Karolių Krasnitską, kuris kelione pilnai patenkintas ir gerai atrodo. Aš maniau, kad, kaipo pagyvenusiam žmogui, bus perdaug tokios kelionės, bus suvargintas. Bet aš apsirikau, draugas linksmas ir pilnas energijos, dar ir apdovanojo mus su saldainėmis iš Lietuvos.

Strižauskas

Worcester, Mass.

Širdinga padėka visiems giminėms ir draugams, kurie suteikė tiek daug puikių gėlių dėl mylimos mūsų motinos ir draugės Alenos (Kalakauskienės) Kelley, ir taip pat visiems kitiems draugams, kurie atsilankė į šermeninę ir vėliau į namus ir paramino šeimyną jų liūdnume.

Dėkavojam draugui D. Jusiui, kuris taip puikiai atidavė paskutinį patarnavimą, ir draugei Genevieve Yančienei, kurios malonus balsas dainoje taip gražiai išreiškė motinėlės gyvenimą.

Ačiū Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugijai, kad prisiuntė gražias gėles ir drg. Konsuliui, Pačesai, Jusiui, Žitkui, Rumšai ir Gosporoliui, kurie patarnavo kaipo garbės grabnešiai.

Sūnus **Juozas** ir jo žmona **Mary**
Duktė **Isabelle,** duktė **Augelie** ir vyras **Albert**
Anūkės **Jean** ir **Joyce**
Anūkas **Raymond**
Jonas Skliutas

New Haven, Conn.

LLD 32 kuopa gavo pranešimą, kad įvyks Trečios apskrities suvažiavimas. Laikas pagalvoti apie sumanymus dėl ateities veikimo.

—o—

Keletas vaikėzų užpuolė 82-jų metų senelį. Senas žmogus darė pragyvenimą gatvėse pardavinėdamas vaisius. Piktadariai atėmė nuo jo $80. Policija ieško jų.

—o—

Mūsų miesto lietuviai laukia atvykstant Geo. Klimo, kuris parodys filmas "Katriutės Gintarai" ir "Žydėk jaunystė". Kurie ir pirmiau matė filmas, tai giria ir ketina vėl matyti.

—o—

Jau ir vėl iš viso pasaulio kampų renkasi jaunimas į Yale universitetą. Miesto biznieriai tikisi, kad tas jiems pakels biznį. Laike vasaros studentų atostogų biznieriams buvo blogai.

—o—

Winchester Arms Co. fabrike buvo klausinėjama darbininkų: ką jie mano apie Chruščiovo atvykimą į mūsų šalį. Daugumas iš užklaustųjų atsakė, kad tai labai geras įvykis. Taip rašo fabrike leidžiamas laikraštukas "Winchester News". **J. S. K.**

Denver, Del. — Delaware valstijoje negrai vaikai bus priimami į pirmąją klasę (grade) kartu su baltaisiais.

Washingtonas. — Amerikos Legiono vadas McKneally sako, kad dės pastangas, idant legiono lokalai nediskriminuotų negrų.

Elizabeth, N. J.

Netekome geros draugės Marijonos Ražanskienės

Rugsėjo 4 d. Point Pleasant, N. J., ligoninėje mirė Marijona Ražanskienė nuo vėžio ligos. Velionė paliko liūdinčius tris sūnus —William, Fredrick ir John, tris anūkes, vieną anūką.

Ražanskienė mirė sulaukusi 68 metų amžiaus, išgyvenusi šioje šalyje 50 m. Ji buvo veikli draugė, narė LLD ir LDS 33 kp., skaitytoja Laisvės ir kitos pažangios spaudos.

Ražanskienė buvo laisvų minčių ir laisvai buvo sudeginta. Rugsėjo 8 dieną ji buvo skaitlingai palydėta į Rose Hill Crematory, Linden, N. J. Skairus pasakė atsisveikinimo kalbą. Palydovai buvo pakviesti pietums į LDP Klubą, kur buvo visi pavaišinti.

Gili užuojauta sūnams ir giminėms. Gaila netekus geros draugės.

Minėjimas 40 metų vedybinių sukaktuvių Martos ir Dominiko Burkauskų įvyko rugs. 12 d. Dukterys savo tėveliams surengė šaunų banketą ir visus dalyvius skaniai pavaišino vaigiais ir gėrimais.

M. Tarasienė —Taraškevičienė iš Floridos lankėsi Linden, N. J., pas savo dukterį ir žentą D. Martiną. Taipgi aplankė daugelį savo pažįstamų ir dalyvavo M. Razanskienės laidotuvėse. Pasisvečiavusi išvyko atgal į Floridą.

Banketas

New Jersey LDS kuopų naudai banketas įvyks spalio 3-čią d., 408 Court St., Elizabethport. LDS kuopų veikėjai susirūpinkit savo banketu. Skaitlingai dalyvaukit, išgirsite daug naujienų iš Lietuvos.

Ukrinas

Philadelphia, Pa.

Papasakos apie Lietuvą

Jau buvo pažadėta, bet nesuspėta, kaip tik turistai sugrįš iš Lietuvos, tada jie viešai ir papasakos plačiajai publikai apie savo įgytus įspūdžius, ką jie matė, ir bendrai apie socialistinės Lietuvos žmonių gyvenimą... Dabar tam tikslui mūsų veikėjai jau suruošė vakarėlį pagerbimui mūsų sugrįžusių svečių iš Lietuvos. Salė jau pasamdyta, tai Lietuvių Respublikonų Klubo, 2530 N. 4th St. Pokylis įvyks penktadienį, rugsėjo (Sep.) 25 dienos vakarą. Mūsų turistai parvežė daug nuoširdžių pasveikinimų amerikiečiams nuo jų giminių, draugų ir pažįstamų, gyvenančių Lietuvoje. Ir kamgi bus neįdomu išgirsti tikrą tiesos žodį apie mūsų senąją tėvynę, kurią mes taip seniai palikome?

Mes kai kurie jau sužinojome apie tikrą padėtį Lietuvoje, o kiti dar sužinos teisingų žinių iš sugrįžusių turistų iš Lietuvos.

—o—

Philadelphijoje dipukai pasidarė labai veiklūs prieš T. S. premjero Chruščiovo atvykimą į JAV. Jie dirba sušilę, o labiausia pirmauja ukrainiečiai. Jie ruošia masinius mitingus ir platina literatūrą, pilną šmeižtų prieš Chruščiovą. Tai vis darbas velionies Hitlerio sekėjų. Bet mes tikėkime, kad ir tie bėgliai užsičiaupos savo snukius, kuomet mūsų šalies santykiai sušvelnės su Tarybų Sąjunga.

Laisvės Reporteris

Laisvės reikalai

Gražios paramos gauta Laisvei net ir didžiausiais karščiais. Labai geras dalykas, kai visuomenė taip brangina apšvietą ir remia savo laikraštį. Paramą suteikė šie asmenys:

George Vukadinavich, Washington, Pa.	$25.00
Frances Witkausky, Ossining, N. Y.	11.00
St. Puodžiūnas, Laurens, N. Y.	11.00
Kupiškietis, Montreal, Canada	10.00
Paul ir Nellie Ventai, Forest Hills, N. Y.	10.00
Konstancija Menkeliūnaitė—Campa, Milan, Italy	10.00
Pius Petrauskas, New York City, N. Y.	6.00
Franas Urban, Los Angeles, Calif.	5.00
Helen Cwon, Baltimore, Md.	5.00
J. Mažeika, Pittsburgh, Pa.	5.00
Jonas Šteinys, Farmingdale, L. I.	5.00
Antanas Globičius, Kearney, N. J.	5.00
Mary Sass, Ft. Myers, Fla.	3.00
P. Griciūnas, Philadelphia, Pa.	3.00
J. Paznokaitis, Philadelphia, Pa.	3.00
Anna Gutonis, Willow Grove, Pa.	2.00
Mike Sholis, Girardville, Pa.	2.00
George Sidaras, Miami, Fla.	2.00

Po $1: Laisvės Kaiminka, Richmond Hill, N. Y.; S. Černiauskas, Shenandoh, Pa.; Jonas Deveikis, Philadelphia, Pa.; A. Zazas, Lake Worth, Fla.; P. Švelnik, Easton, Pa.; A. Ogent, Easton, Pa.; J. Matuza, Trenton, N. J.; J. Vaivada, Rochester, N. Y.; M. Bradauskas, Detroit, Mich.; J. Bendokaitis ir T. Dabulskis, Chicago, Ill.; A. Sakalauskas, Sun Valley, Calif.; V. Krasauskas, Lawrence, Mass.; F. Černiavičius, Maspeth, L. I. ir John Chappas, Des Moines, Iowa.

Širdingai dėkojame už aukas labai reikalingu momentu. Jau rodosi esame visai arti prie persikėlimo į naują vietą. Kiek tai liečia Laisvę, galime kraustytis bi dieną, bet trukdo tam tikri techniškumai, kurie ne nuo mūsų priklauso. Tačiau, karščiams praėjus, tikimės kraustytis. Su reikalais rašykite senuoju antrašu. Kai bus laikas, pranešime naują antrašą.

Laisvės Administracija

Guatemala. — Koki tai niekšai, greitai važiuodami automobiliuje, metė bombą į Tautinio Demokratinio Judėjimo partijos centrą. Svetainėje buvo 30 žmonių, bet jie išliko sveiki.

Hollywood, Calif. — Gal paskelbs streiką filmų veikalų rašytojai, jeigu jų unijos reikalavimai nebus patenkinti. Jie priklauso prie Writers Guild of America unijos.

Jo rankos suteptos Lietuvos žmonių krauju

Šiluvos gyventojai tą atmintiną dieną nebegalėjo atpažinti šaunaus policijos vachmistro Prano Dzikaičio. Kur gi dingo jo uolumas, kariška laikysena, išdidi pasipūtusio veido išraiška? Užuot uoliai vykdęs savo pareigas, vachmistras susigūžęs, įtraukęs galvą į uniforminio švarko apikaklę, būkščiai dairydamasis į praeivius, parbėgo namo, trenkė į kampą uniforminę kepurę.

—Viskas baigta, — metė nustebusiai žmonai ir ėmė skubiai persirengdinėti.

Vachmistras keitė kailį. To reikalavo aplinkybės.

O aplinkybės iš tikrųjų susiklostė nelabai palankiai. Kaip sukiužęs puodas subyrėjo nuo liaudies rūstybės supuvęs Smetonos režimas, kurį iki šiol palaikė ir rėmė tokie uniformuoti ramsčiai, kaip Pranas Dzikaitis. Neišvengiamai artėjo atpildas. O to atpildo policijos vachmistras nelabai geidė. Teko griebtis gudrybių.

Miestelyje jau pleveno raudonos vėliavos, mitingavo darbininkai, valstiečiai, ir buvęs policijos vachmistras, nukišęs į palėpę nebereikalingą mundurą, įjungė radiją. Kalbėjo Maskva. Stiprus, galingas diktoriaus balsas įsiveržė pro atdarą kambario langą, pasiekė praeivių ausis. Tegu klausosi, tegu mato, kad ir Pranas Dzikaitis džiaugiasi laisve, sveikina Tarybų valdžios atkūrimą.

Po kelių dienų išgirdęs, kad miestelyje kuriasi liaudies milicija, Dzikaitis prisistatė į jos skyrių.

—Tarnavau Smetonos policijoje. Gyvenimas privertė. Kadaise, iki kariuomenės, buvau kontrolieriumi - asistentu. Gyvulių veislės gerinimas, pieno riebumas ir taip toliau. Vedžiau. Paskui pašaukė į kariuomenę. Atitarnavau. Grįžau namo — reikia gyventi, šeimą išlaikyti. Į senąją tarnybą nebepriėmė. Pasirinkimo nebuvo. Prieš savo norą įstojau į policiją... Neapkenčiau to darbo, bet jis davė duonos kąsnį... O dabar... Dabar visa širdimi trokštu tarnauti liaudžiai, Tarybų valdžiai.

Juo patikėjo. Taip buvęs policijos vachmistras tapo milicininku. Jis buvo uolus, pareigingas. Ir tik namie, atsidūręs tarp keturių kambario sienų, susigūžęs prie radijo imtuvo, virpančiais pirštais gaudė Berlyną, užsimerkęs klausėsi karinių paradų transliavimo, isteriškų Hitlerio šūkaliojimų . . .

Visą savo gyvenimą Dzikaitis vergavo vienam ponui—pinigui. Pinigai buvo visos jo svajonės, mintys apie juos ir apie savo kailio saugumą vairavo visus buvusio policijos vachmistro poelgius. Jos atvedė jį, apsirengusį milicininko uniforma, pas Šiluvos vikarą. Pamatęs uniformuotą naujos valdžios atstovą, kunigas išsigando.

—Atėjau konfiskuoti jūsų motociklo, — pareiškė Dzikaitis.

Panašiu būdu į jo namus atkeliavo ne tik vikaro motociklas, bet ir daug visokių vertingų daiktų iš apylinkės turtuolių bei buožių ūkių. Prisidengdamas Tarybų valdžios pareigūno vardu, Dzikaitis krovėsi priplėštą turtą. Ir, nors jis elgėsi labai apdairiai, gudriai mėtė savo veiklos pėdsakus, visa tai tęsėsi neilgai. Už piktnaudžiavimą tarnybine padėtim, už gyventojų plėšimus Dzikaitis ne tik išlėkė iš milicijos, bet ir atsidūrė kaltinamųjų suole.

Karas užklupo Praną Dzikaitį Kauno kalėjime. Ką ką, o jau vagis ir kriminalinius nusikaltėlius fašistai išleido iš kalėjimo pirmoje eilėje.

Į Šiluvą Dzikaitis nebegrįžo — perdaug liūdnai ten buvo pagarsėjęs. Jis pasuko į savo gimtinę — į Rokiškio apskritį.

★

Kas neprisimena šiurpių 1941 metų birželio įvykių Kamajuose? Parsidavę fašistams, vietiniai žudikai Samulėnas, Čepukas, Judikevičius ir kiti, pasirišę baltus raiščius, apsiginklavę vokiškais šautuvais bei automatais, tomis dienomis siaubė apylinkę, žvėriškai žudydami tuos, kas, jų nuomone, buvo vertas mirti. O tokių žmonių sąrašas, sudarytas slaptame žudikų posėdyje, buvo ilgas. Į jį buvo įtraukti ir Juozas Skardžius iš Kariūnų kaimo, ir kamajiškis Kazys Valiulis, kadaise kalbėjęs susirinkime už Tarybų valdžią, ir Mieliūnų kaimo valstietis Balys Galvydis, ir Kamajų bažnyčios vargoninkas Burkauskas, kažkuo nepatikęs zakristijonui Judikevičiui, ir Juozas Rudokas, ir dešimtys kitų pasmerktųjų.

Į Kamajus buvo paskirtas ir spėjęs prie fašistų prisiplakti buvęs policijos vachmistras Pranas Dzikaitis. Kartu su Judikevičium, Čepuku, Samulėnu ir jų sėbrais Dzikaitis irgi pradėjo "naują tvarką" Kamajuose. Tai nuo jų rankų Kamajų šile 1941 metų liepos 2 d. žuvo dešimtys kamajiškių, jų tarpe Juozas Rudokas, Kostas Vilys, komjaunuolis Jonas Pupelis. Nužudytųjų turtą žudikai pasidalino.

Negailestingai kepina vidurdienio saulė. Ant įkaitusio Kamajų miestelio grindinio, priešais poeto Strazdelio paminklą, baltaraiščiai suklupdė minią senių, moterų, vaikų. Pasityčioję iš pasmerktųjų, nužudę čia pat, ant grindinio paliegusį senuką, budeliai išvarė žmones už miesto. Baltaraiščių grupės vadas Čepukas įsakė vienam iš saviškių parūpinti kibirų. Užmovę tuščius kibirus žmonėms ant galvų, žudikai liepė jiems bėgti. O patys įsismaginę įniko šaudyti į kibirus ant žmonių galvų.

Uoliausiai darbavosi Pranas Dzikaitis.

★

Jį pastebėjo. Jo uolumą aukštai įvertino naujieji šeimininkai. Pasiautėjęs vos kelias dienas Čepuko gaujoje Kamajuose, vachmistras Pranas Dzikaitis gavo paaukštinimą fašistai jį paskyrė Obelių valsčiaus policijos vadu.

Dabar reikėjo pateisinti šeimininkų pasitikėjimą. Juo labiau, kad pasitaikė ne viena gera proga.

...Į policijos vado kabinetą įėjo baltaraištis.

—Afanasjevo motina atėjo. Teiraujasi apie sūnų, nori perduoti siuntinį.

—Atvesk ją čia.

Prieš keletą dienų Obelių valsčiaus policininkams pavyko sučiupti Noreikių apylinkės komjaunuolį Izidorių Afanasjevą. Veltui stengėsi Dzikaitis ir jo pagalbininkai — Izidorius atsisakė ką nors pasakoti apie savo draugus. Policijos vadas niršo, bet užsispyrusio jaunuolio neišgąsdino nei kankinimai, nei badas... Ir štai atėjo jo motina.

—Pasakyk sūnui, kad jis būtų protingas, atsakinėtų į klausimus, tuomet jį paleisime, — pasakė Dzikaitis įvestai senutei.

—Niekad to nebus, kad aš verščiau sūnų tapti išdaviku,—atsakė motina.

Dvi savaites Dzikaičio įsakymu policininkai kankino seną moterį. Pats policijos vadas neliko abejingas šiai "pramogai." Vieną dieną jis įsakė įvaryti Afanasjevienę į ežerą ir, mosuodamas revolveriu, įsakė jai dainuoti. Krauju sruvo motinos širdis, prisiminus kankinamą sūnų Izidorių. O budeliai vertė ją dainuoti. Ir ji dainavo. Iš vandens kyšojo tik senutės galva, o viršum ežero plaukė liūdna, širdį verianti jos daina.

Tik po dviejų savaičių senutę paleido, o jos sūnų, išsiųstą į Panevėžį, sušaudė.

...Kai buvo gautas įsakymas sušaudyti visus žydų tautybės gyventojus, Dzikaitis pajuto džiaugsmo ir energijos antplūdį. Pasitaikė dar viena proga įsiteikti hitlerininkams, pasižymėti, prisigrobti pasmerktųjų turto. Jam tiesiogiai vadovaujant, Obelių apylinkėse buvo nužudyta apie 4 tūkstančiai senių, moterų, vaikų. Dieną ir naktį į valsčiaus policijos vado namus buvo vežamas turtas.

★

Vis arčiau ir grėsmingiau dundėjo rytuose pabūklai, o čia, aplink Obelius, vis atkakliau ėmė veikti tarybiniai partizanai. Pagaliau atėjo diena, kai valsčiaus policijos vadas Pranas Dzikaitis nebe pirmą kartą turėjo gelbėti savo kailį. Skubotai sugrūdęs į kišenes bei lagaminus prisiplėštą auksą bei brangenybes, pasiėmęs žmoną ir vaikus, buvęs vachmistras su savo šeimininkais išdūmė į Vakarus. Šį kartą pasilikti Lietuvoje jis nebeišdrįso.

Vokietijoje Dzikaitis apdairiai atsidūrė anglų zonoje. Iš ten išsidangino į Angliją, bet netrukus persikraustė į Kanadą.

P. Saulėnas, E. Uldukis

Vilniaus "Tiesa"
1959 m. rugp. 19 d.

Įdomius įspūdžius išklausius

Dabartiniais laikais labai daug žmonių keliauja po pasaulį ieškodami įspūdžių. Vieni iš jų dalinasi su artimaisiais savo patyrimais, kiti rašo straipsnius ir spaudai parduoda, dar kiti, norėdami daugiau pelnyti iš keliaujant patirtų įspūdžių, rašo knygas. Pagaliau yra ir tokių keliautojų, kurie su savo klasės visuomene pasidalinę įgytu žinojimu, būna patenkinti. Prie pastarųjų kategorijos galima skirti iš Tarybų Lietuvos grįžusius pirmosios Amerikos lietuvių grupės keturis turistus, kurie aną šeštadienio vakarą, Ridgewood, N. Y., kalbėjo į progresyvių lietuvių gausią publiką.

Iš keturių dvidešimt penkias dienas Lietuvą lankiusių turistų, pirmuoju kalbėtoju buvo Amerikoj gimusi ir augusi progresyvė moteris Amelia Juškevičienė. Jai pilnai užteko duoto kalbėti penkiolikos minučių laiko, nes ji sakė esanti neprisirengus ilgą prakalbą pasakyti; ir po ilgos, daugiausia lėktuvais kelionės, per vieną dieną po sugrįžimo nebuvę kada mintis sukoncentruoti...

..."Ką mano tėvai pasakojo apie gamtos grožį ir Lietuvos žmonių malonumą, tai dabar pati nuvykus į tėvų žemę patyriau, kad jie sakė teisybę", žemu balsu kalbėjo Amelia. Paminėjus kelias įspūdingas, įdomias matytas vietoves ir žymesnius miestus, juose fabrikus, kolūkius ir kt., ji priminė savo dėdę stalių, kuris esąs nelabai pasitenkinęs dabartine santvarka. Bet jaunesnieji jo šeimos nariai, sakė ji, esą patenkinti. Be kitų gerumų, jiems mokslas yra prieinamas, gydymas ir ligonbutis už dyką — valstybės apmokami. Jos dėdė pereitais metais vieton įsivesti elektros šviesą pasipirkęs spintą, o šiais metais taupąs pinigus dėl buto apšvietimo.

Nespėjus Ameliai mesti į susirinkusius gražia lietuviška kalba keletą sakinių, kai užpakalinė "publika" pradėjo zurzėti: prakalbų pradžioje klausimų periodo reikalauti. Nors asmuo, norintis statyti klausimus, buvo įsigėręs, bet yra sakoma: ką negirtas galvoja, tą alkoholio padrąsintas daro. Dargi prie alkoholio prisidėjo, greta sėdinti naujieji ateiviai, piktais kurstymais.

Antras iš eilės susirinkusiems klausovams gavo progą savo įspūdžius perduoti "didysis bedievis", prieš religiją ir dievus kelias knygas parašęs, iš Floridos, Metelionis. Jis, rodos, gavo 20 minučių laiko kalbėti. Už trumpą jam skirtą laiką pareiškęs "protestą", šnekėjo maždaug sekančiai:

Virš penkiasdešimt metų atgal, dar visai jaunas būdamas, atvykau į Ameriką. Čia gyvendamas visko mačiau; daug vargo patyriau, bet nenustojau vilties dar nors sykį pamatyti savo tėvų žemę, gimtąjį kraštą, tuos takus, kur mažas bėgiojau... Visada galvojau apie Lietuvos išsiliuosavimą iš po buržuazinio jungo. Ir štai šiais metais mano svajonė išsipildė! Nuvykau į tėvų žemę, į naują socialinę santvarką steigiantį kraštą. Radau Lietuvą gerose rankose, ir dabar ten daroma viskas, kad visiems būtų gerai gyventi. Bendrai imant ir trumpai sakant, viskas Lietuvoje geriau atrodo, negu tikėjausi rasti.

Būdamas aklo tikėjimo ir dykaduonių dvasiškių priešas, jis sakė, kad dar ir dabar Lietuvoje rado perdaug kunigų ir bažnyčių. Priminė jis, kad JAV lietuviškų kunigų atitenka apie po 7 kiekvienai lietuviškai bažnyčiai, o jų dar vis daugiau mokinasi. Žinoma, nekurie jų įsiprašo ir į kitų tautų bažnyčias. Metelionis kritikuoja remontavimą bažnyčių bei naujų statymą Tar. Lietuvoje.

Jis taipgi citavo rašytojos Žemaitės išsireiškimą link fašistinės Lietuvos. Jis sakė, kad rašytoja, atlankius smetoninę Lietuvą ir grįžus į JAV, sakiusi: "Neberadau Lietuvos". Rodos, antru kartu ji parvykusi į gimtinę, radusi ją dvarponių ir kitokių buržųjų rankose, labai ja rūpinosi, matė Lietuvai beviltę ateitį.

Trumpai primindamas apie LTSR abelną pažangą pabrėžė Metelionis, kad ten dabar kaip industrijoj, pramonėj, taip žemės ūkyje ir visose socialės veiklos srityse daug atsiekta...

Trečiuoju įspūdžių perdavėju drąsiai stojo į estrados pryšakį K. Petrikienė. Jai duoto laiko pusvalandžiui išsibaigus, atrodė, kad ji nei kelintos dalies patyrimų neišpasakojo. Apart kitų įdomiai perduotų įspūdžių, man patiko sekantis: "Kuomet nuėjau pas vieną savo seserį, ji man ėmė skaitliuoti visokius blogumus", sakė K. P. "Aš gerai į seselę pažiūrėjus sakau: iš kur tu tuos lašinius užsiauklėjai? Ar tai iš tų visų trūkumų iki poros šimtų svarų užaugai?

Petrikienė pasakojo apie didelę statybą, apie pramonę ir kolūkių progresavimą, taipgi nepamiršo pažymėti, kad kai kur, ypatingai kaimuose yra dar ir trūkumų. Ji sakė, kad gautus iš JAV asparinus, progreso priešai pardavinėja, gaudami kelis rublius už vieną piliukę. "Bunduliukai" irgi kenkią progresui, nes gavusieji iš Amerikos siuntinius nenori produktyvinio darbo dirbti. Jie esą užimti ieškodami gautiems daiktams pirkėjų.

Jonas Gasiūnas buvo paskutiniuoju kalbėtoju. Jis daugiausia paryškino tai, ką pirmieji pranešėjai sakė; kaip ką ir nauja pasakė. Jonas tvirtino, kad jo niekas nevaržė, niekas nepersekiojo, ėjo kur tik jis norėjo...

Bažnyčias, sakė J. G., remontuoja, užlaiko gražiai, žinoma, ne visas. Ypatingai prižiūri tas, kurios seniai statytos ir labai artistiškos, puikios architektūros. Tarybų valdžia nori, kad jas, netekus tikinčiųjų - lankytojų, būtų galima perkeisti į kultūros bei muziejų namus. O kad dar yra religinių (daugiausia senosios kartos žmonės), tai neužginčijamas faktas, sakė Gasiūnas. Valdžia jiems nedraudžia remti bažnyčių ir kunigų išlaikymą, o kartais net ir valdžia paremia.

Jonas Grybas, vakaro vedėjas, Gasiūnui irgi pusvalandį laiko tedavė kalbėti, bet jam teko daugiausia į klausimus atsakinėti. Pirmininkas klausti norinčius užsirašė ir iš eilės jiems leido statyti klausimus. Iš daugelio tik keletą klausimų čia paduodu.

Per visą vakarą lermą kėlęs asmuo, štai ko nori žinoti: Ar žmonės Lietuvoje dar vis namie kepa duoną? Atsakė, kad daugumoj duoną perkasi iš kepyklų. Į klausimą: Kaip brangūs gyvenami namai Lietuvoje? Gasiūnas atsakė, kad, kol kas namai yra brangūs. Rodos, ten irgi galima pirkti ant išsimokėjimo, arba gauti paskolą pradedant namą statydintis. Kiek uždirba šoferis? Jei teisingai nugirdau, šoferiai—auto vairuotojai mėnesinės algos gauna nuo 6 iki 8 šimtų rublių, bet yra ir daugiau uždirbančių, pvz., sunkvežimių šoferiai.

Ar dar vis Lietuvos vyrai karvių melžti neišmoko? Į šį klausimą atsakė K. Petrikienė, kad ten dabar jau nemažai kolūkiuose, ypatingai valstybiniuose ūkiuose melžiama mašinomis, o kur mašinų negalima vartoti dėl elektros nebuvimo ar kitų priežasčių, žinoma, tą sunkų ir svarbų darbą atlieka moterys, nes jų ten esą daugiau, negu vyrų. Tas parodo, kad dar ir dabar ne visus sunkesnius darbus Lietuvoje atlieka vyrai.

—o—

Tūlas laikas atgal JAV lankėsi Vilniaus "Tiesos" redaktorius Zimanas. Girdėjau jį gražiai nupasakojant apie LTSR žmonių buities gerėjimą ir aukštas viltis ateičiai. Aukščiau minėti sugrįžę iš mūsų gimtinės turistai Zimano pasakytus faktus patvirtino. Tačiau vienas dalykas, tai yra žurnalizmas, mano supratimu, perdaug puoselėjamas, kitų reikalų sąskaiton. Į tą reikalą LTSR valdžia turėtų kreipti atidą. Iš pranešėjų patirta, kad yra jaučiamas visokio popieriaus trūkumas, o rašytojų ir raštų yra perteklius. Pats Zimanas sakė, kad beveik pusė "Tiesai" prisiųstų raštų yra išmetama, taupant popierį. Tai kodėl silpnesnius rašytojus nepristatyti prie reikalingesnių produktų gaminimo?

A. K—a

Bonna.—Amerikiečiai baigia nutiesti aliejaus vamzdžius iš Rotterdamo iki Ruhro. Jie bus 175 mylių ilgio ir galės per metus perleisti 105.000,000 galionų gazolino.

New Haven, Conn.

FILMŲ RODYMAS

Rengia ALDLD 32 Kuopa

Sekmadienį, Rugsėjo 20 Sept.

Prasidės 1:45 val. popiet

Klubo Salėje, 243 Front St.

Bus parodyti du gražūs filmai

"Katriutės Gintarai"

Gaminta G. Klimo

Vaidina žymūs Brooklyno artistai.
Daug gražių dainų ir įspūdingas veikalas.

Antras filmas iš Lietuvos

Žydėk, jaunyste"

Masinis jaunimo sąskrydis, dainų diena Vilniuje. Dainos, šokiai ir žavingas jaunimo sąskrydis Vilniaus mieste. Būtinai pamatykite šiuos nepaprastus filmus.

AVALON, N. J.

ŠIS TAS ĮDOMAUS IŠ ĮVYKUSIO PARENGIMO

Parengimas įvyko sekmadienį, 6 d. rugsėjo. Darbo dienos švenčių proga, svečių ir viešnių suvažiavo net iš tolimų vietų. Daugelis svečių suvažiavo jau šeštadienį, o sekmadienį tai svečių buvo jau diktokas būrelis ir pagal mano vestą apyskaitą, svečių buvo 85 ypatos. Tai nei kiek nebuvo nuostabu, nes mes tikėjomės turėti apie tiek publikos ir mūs nebuvo apsirikta. Iš kalno buvo prirengta, supirkta daug valgio ir gėrimu ir išėjo taip, kaip buvo tikėtasi.

Buvo smagu ir linksma turėti tiek daug publikos. Visi svečiai linksmi, vaišinosi kuom kas norėjo. Nebuvo galima net pastebėti, kad tiek daug yra publikos, nes ji buvo pasiskirsčius. Vieni maudėsi, kiti kambariuose, kiti garadžiuje (garage) vaišinosi, nes čia buvo įrengta bufetas, kiti sėdėjo ant pievelės, po pavėsiu, šnekučiuodami ir diskusuodami dienos klausimus.

Laikas bėgo greitai ir pamatėme, kad mūsų gaspadinės prinešė ir apkrovė stalus visokios rūšies valgiais. Tai pietų laikas. Valgė ir gėrė kiek kas norėjo. Kiekvienas pasitarnavo pats sau, įsidėdamas į lėkštę tokio valgio, kokio norėjo ir kiek jo norėjo. Tas pats buvo ir su gėrimais.

Kada visi prisisotino ir pasivaišino, apie 4 val., draugas Venta iš Brooklyn pakvietė publika susirinkti į garadžių, kur bus prakalbos. Kada viskas susitvarkė, publika nurimo, draugas Venta pavedė man tvarkyt prakalbas. Turėjome 4 kalbėtojus: 3 turistus, sugrįžusius iš Lietuvos: A. Lipčių iš Eddvstone, Pa., R. Merki iš Filadelfijos, J. Gasiūna iš Brooklyno ir V. Andrulį iš Chicagos, Vilnies redaktorių.

Pirmiausia kalbėjo visi turistai ir kiekvienas iš ju pasakė labai daug žingeidžių dalykų apie Lietuvos žmonių gyvenimą. Kiekvienas turistas kalbėjo po 30 minučių ir kiekvienas kalbėjo apie skirtingus dalykus, ką jie matė, ką jie patyrė senoje tėvynėje. Buvo duota klausimai iš publikos, ant kurių duota tinkami atsakymai.

Paskutinis kalbėjo draugas Andrulis, pabrėždamas svarba palaikymui mūsų spaudos ir apie paskutinius gyvenime įvykius. Andrulio atsilankymas į mūsų parengima buvo labai svarbus ir naudingas. Sukelta geros paramos Vilnies palaikymui ir gauta naujų skaitytojų laikraščiui. Tai puiku!

Tai buvo gera sueiga. Gėrėme, valgėme, ūžėme, baliavojome per 3 dienas. Visi linksmi. Visi patenkinti. Šypsa matėsi ant visų veidų. Čia susitikimai senų frentu. Čia naujos pažintys. Visur pašnekėsiai, juokavimai. Visu nuotaika kuopuikiausia. Nesimatė jokio varžymosi, visi jautėsi kaip namie.

Nežiūrint, kad turime diktoką vieta, bet kada suvažiavo svečių iš tolimų vietų, tai manėme turėsime nesmagumo su nakvyne. Bet viskas išėjo kuogeriausia, nes čia nebuvo ponų ir panelių. Bekampienei buvo šiek-tiek galvosukio, kada reikėjo suguldyti 29 ypatos, bet kiekvienas atsigulė, prisiglaudė ten, kur buvo vietos. Nuotaika pas visus svečius ir viešnias kuogeriausia. Svečiai išsiskirstydami sumetė sekamai: Kaz. ir Antanina Zambusevičiai, Reading, Pa., $40.00; Jonas Pocius, Paterson, N. J., 20.00; Merkiai, Ed. Pildis, filadelfiečiai po 20.00; Ignas Urbonas, Cuchogue, N. Y., 15.00; Klemensas Briedis, Kalvaičiai ir Keršuliai, brūklyniečiai po 15.00; Fr. Pomprink, Pa., 15.00; St. Raymond, Baltimore, Md., 10.00; N. Dudonis, Chester, Pa., 10.00; A. J. Pranaitis, Camden, N. J., 10.00; Mrs. Scotch, Phila., Pa., 10.00; Filadelfietė 10.00; Riaubiai, S. Glaudaitė, filadelfiečiai po 10.00; N. Norkus, Chester, Pa., 10.00; A. Lipčius, Eddystone, Pa.. 10.00; Jonas Kutra 10.00; Ventai, Brooklyn, N. Y., 10.00; H. Mattis, Phila., Pa., 10.00; J. Grybas, Brooklyn, N. Y., 7.00; J. Gasiūnas, Brooklyn, N. Y., 6.00; Navickai, Grigas, Misha (rusas), eddistoniečiai po 6.00; P. Šlajus, Vyt. Gižauskas, eddistoniečiai po 5.00; Jonas Rushinskas, Brooklyn, N. Y., 5.00; P. Baranauskas, Cherkauskienė, J. Kasparičnas, Elz. Vaičaitienė, Žilinskienė, A. Griciūnienė, Walantai, Fergis, Draugė ir P. Degutienė, filadelfiečiai, po 5.00; Pivariūnienė, 3.00; nepaprastų įplaukų $33.00. Iš likusio pelno Laisvė ir Vilnis gauna po $100.00 ir Liaudies Balsas $12.00. Drg. Andrulis gavo suviršius $150. Prie tam gauta apie pustuzinis naujų skaitytojų,

Mūsų draugai ir draugės atsižymi nepaprastu dosnumu ir pasišventimu. Atvažiuoja iš tolimų vietų, kad pasimatyti su senais bičiuliais, kad paspaust vieni kitiems ranką. Štai Ignas Urbonas padarė į vieną puse 260 mylių, kad pasimatyti su mumis. Arba imkime Zambusevičius iš Readingo. Užsirašė Vilni, paaukojo laikraščiui $25.00, pokyliui davė $40.00. Šalia to dar atvežė 6 bonkas degtinės, kurias patuštinome ir dar uždirbome $33.00. Tai tikrai puikus draugų dosnumas. Ačiū Jums už tai!

Sekmadienį, kada mes linksminomės, baliavojome, man nesykį užėjo mintis ir lyg ir bauginanti mintis, kad nepribuvo viena iš prižadėjusių gaspadinių. Mes pasigedome Onos Žalnieraitienės. Tai viena iš mūs geriausių gaspadinių ir rėmėjų. Onutė penktadienį, Filadelfijoj, prieš parengimą pagelbėjo man nupirkti vištukus ir tikrai žadėjo sekmadienį atvažiuoti ir pagelbėti gaspadinaut. Bet ne pribuvo. Po švenčių gaunu nuo jos nesmagu, liūna laiška. Rašo, kad jos širdis sušlubavo, turėjo širdies priepuoli ir dėlei to negalėjo pribūti. Rašo, kad pasakos viską, kada susieisime ypatiškai. Mes iš gilumos širdies vėliname Jai pasveikti, sustiprėti. Kada neužilgo, pasimatysime, mes norėsime Jumis matyt sveiką ir linksmą!

Nežiūrint i idėtą darbą, mes esame linksmi, o to darbo buvo daugiausia Bekampienei. Jai pagelbėjo H. Kušleikienė, Eliz. Liaudauskienė, Merkienė, Mattis ir kitos draugės. Visoms ačiū.

Ačiū svečiams ir, viešnioms, kad nepatingėjot atsilankyti ir Jūs padarėte tą sueigą pasėkminga. Ačiū visiems kalbėtojams, kurie suteikėte tiek daug pamokinančių ir naudingų žinių. Tai buvo lyg ir istorinė sueiga, kuri neišnyks iš mūs minties.

J. A. Bekampis

Dorchester, Mass.

MIRUS

JONUI USEVIČIUI

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Petronėlei, dukterei Aldygai, žentui Zenonui Bečiui, anūkams Kenneth ir Dennis.

P. ir A. Bečiai	R. ir B. Čuberkiai
V. Vaškienė	H. Tamošauskienė
M. Paurienė	K. ir P. Kaluošai
V. Mineikienė	M. ir K. Kazlauskai
Dr. John ir Eliz. Repshis	A. ir M. Dambrauskai
F. T. Ivanauskai	Eliz. Freimont
K. P. Žukauskai	Helena Belikevičienė
A. K. Jankus	J. ir H. Žekoniai
Mrs. Jos. Leman	Anna Žukas
L. Trakimavičiai	J. Matulevičius
A. ir Ol. Zarabai	Elzb. Čeikienė
Mr. ir M. A. Zinskiai	Anna Borisas
Kavaliūnai	B. ir E. Niaurai
Mr. & Mrs. Druzai	D. Ruplėnienė
B. Milčienė	S. Einingis
G. Brazinskas	J. ir S. Budrevičiai
M. Uždavinis	T. Broskis
P. ir T. Niukai	S. ir J. Rainardai
A. Kandraška	K. Valentukevičius

Dorchester, Mass.

Ir vėl naujas mūsų progresyvių kapas

Rugsėjo 4 d. staiga mirė Jonas Usevičius, gyvenęs 79 Berry St., Dorchester, Mass. Paliko savo mylimą gyvenimo draugę Petronę Usevičienę (Kasparitę), dukterį Aldigą, žentą Zenon Bečį ir 2 anūkus, Kenneth ir Dennis, ir brolį Mykolą, ir tris seseris—Moniką, Anną ir Mariją Lietuvoje, ir du pusbrolius Bostone— Zigmą ir Ramualdą Usevičius.

Jonas Usevičius gimė Lietuvoje 1888 metais Meldelių kaime, Šašiolų parap., Ukmergės apskrityje. Dar jaunas būdamas mokinosi kriaučių amato, ir kurį laiką kriaučiavo Lietuvoje.

Sulaukęs 23 metus 1911 metais atvyko į Ameriką, į South Bostoną. Būdamas kriaučius, gavo darbą prie kriaučių ir išdirbo iki mirties.

Rugsėjo 7 d. Jonas Usevičius buvo palaidotas Mt. Hope kapinėse 2 valandą po pietų iš Kasparo koplyčios. Ir kadangi Jonas buvo progresyvis ir apsišvietęs žmogus, ir daug dirbes dėlei darbininkiškų organizacijų, užimdamas svarbias vietas, tai paliko didelę spragą mūsų judėjime. Susirinko didelis būrys žmonių palydėti Joną į kapines —40 automobilių lydėjo jo grabą į amžiną poilsį. Palydovai buvo paprašyti sugrįžti atgal į Lietuvių Piliečių Klubą, kur buvo pavaišinti užkandžiais.

Koplyčioje ir ant kapinių atsisveikinimo kalbą pasakė S. Rainardas.

Koresp.

EISENHOWERIS VYKS IR Į INDIJĄ

Washingtonas. —Valdiški žmonės kalba, kad kaip tik Eisenhoweris sugrįš iš Tarybų Sąjungos, tai jis vyks į Indiją tartis su Nehru. Mat, dabar Nehru jau keičia savo politiką nuo "neutrališkumo" į Vakarų pusę.

Chruščiovas New Yorke

Pirmą dieną mieste, 17-ą, Chruščiovas buvo kviestas pietauti su majoru Wagneriu viešbutyje Commodore, svečiuotis pas buvusį gubernatorių Harrimaną jo bute 16 E. 81st St., būti Ekonominio klubo svečiu Waldorf-Astoria viešbutyje.

Gi Mrs. Wagner ruošė Ninai Chruščiov susitikimą su amerikietėmis Waldorf-Astoria viešbutyje.

Rugsėjo 18-tos ryto 8:30 Chruščiovas ir jo grupė vyks į Hyde Park pasimatyti su Mrs. Eleanor Roosevelt. Po pietų 3:20 val. Chruščiovas kalbės Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje; 5 val. turės pasikalbėjimą su gubernatoriumi Rockefelleriu. Gi 8-ą valandą jis vakarieniaus su Jungtinių Tautų generaliniu sekretor. Hammarskjoldu delegatų užkandinėje JT pastate.

Rugsėjo 19-tos ryto 8:30 iš Waldorf viešbučio išvyks International lėktuvų stotin, iš kur apie 9:30 išskris į Los Angeles.

Išvyko atostogų

Laisvės darbuotoja, knygvedė ir administracinių darbų atlikėja, Lilija išvyko porai savaičių atostogų. Linkime linksmai pasisvečiuoti, gero poilsio ir laukiame sugrįžtančios.

Brockton, Mass.

Vietiniams ir apylinkės lietuviams

Paskutinis piknikas Lietuvių Tautiško Namo parke įvyks rugsėjo (Sept.) 20 d. Pradžia 1-mą val. Rengia LLD 6 kp. ir Moterų apšvietos klubas. Bus muzika, valgių, gėrimų.

Prašomi visi vietiniai ir iš apylinkės dalyvauti. Susieisime paskutinį kartą šiame parke, pasikalbėsime ir atsisveikinsime su šiuo parku ir su tomis žaliomis pušelėmis, kurių daugiau nematysime, nes jau turime tą parką apleisti rugsėjo 30 d. Po to tos gražios pušelės ir tie trobesiai eis ant šonų ir bus sunaikinti. Todėl nepraleiskite tos paskutinės progos dalyvauti piknike.

Rengimo komitetas

New Yorko miesto majoras Wagneris sako, kad už jaunuolių prasižengimus reikia laikyti atsakingais jų tėvus.

Aido choro piknikas jau tik už dienos

Visi laukiame rugsėjo 20 dienos, nes jau buvo rašyta, kad Aido choro piknikas įvyks tą dieną Kasmočiaus parke 91 Steamboat Road, Great Neck. Lietaus nėra ko bijoti, yra graži svetainė, tai galima piknikauti viduje.

Sugrįžęs iš Lietuvos Jonas Lazauskas, vienas iš kalbėtojų piknike.

Visiems aišku, kad piknikas bus didelis ir labai įvairus, nes daug bus skirtingų veiksmų. Vienas svarbiausių, tai turistų iš mūsų gimtinės raportai. Iš Lietuvos sugrįžusieji turistai atsakys ir klausimus.

Aido choras duos gražių dainų programą.

Gera muzika šokiams. Skanūs valgiai ir gėrimai. Daug kitokių įvairybių.

Aido choras dar kartą nuoširdžiai kviečia visus lietuvius dalyvauti Aido metiniame piknike. Atsilankymu gražiai ir gausiai paremsite chorą, kad jis ir toliau dainuotų, veiktų, linksmintų, augtų ir bujotų.

Mes, choriečiai, trokštame kad būtų ir jaučiame pas mus būsiant svečių iš tolimesnių kolonijų, nes visur turime gerų choro rėmėjų ir patrijotų. Kaip gražu ir malonu pavažiuoti per laukus ir pamatyti gamtos grožybę kol dar laukai žaliuoja ir gėlės žydi, gamta tebėra pilnai gyva ir maloni!

Pikniko pradžia 1-mą valandą.

Busas išeis nuo Lituanica Square Brooklyne 12:30 val., o nuo 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y., apie pusvalandžiu vėliau.

Kviečia visus

Aido Choras

REAL ESTATE

ASTORIA, L. I. 3 kambarių apartmentas tuščias. 3 šeimų moderninis namas pardavimui. Arti stoties. Gražus kiemas. $22,900. **GENOVESE REALTY, 37-20 Astoria Blvd., Long Island City 3, N. Y. RA. 8-1120.** (73-75)

JOHN KRAUSS, Inc.
117-09 Liberty Ave.
Richmond Hill, N. Y.
(Smulkmeniškas pardavinėjimas)
MĖSOS IR WURSTWAREN

SERGA

Bronė Keršulienė ligoninėj

Praeitą savaitę namie triusdamosi susižeidė Bronė Keršulienė, Walter Keršulio žmona. Dabar ji yra Lutheran Hospital, E. New York Ave. ir Junius, Brooklyn, N. Y., ant 3-čių lubų, room 312. Lankymo valandos dienom nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8.

Nuo kilnojimo ji gavo dieglį į nugarą, manoma, kad prisieis pabūti ligoninėje apie porą savaičių.

Izabelė Sutkienė operuota

Pirmadienį buvo operuota Izabelė Sutkienė. Po operacijos atsigauna gerai, tačiau labai silpna. Jau 3 puskvortes kraujo jai davė ir gal dar reikės duoti kad sustiprinus.

Ji yra Manhattan General Hospital, 2-nd Ave. tarp 17 ir 18 Sts., New York City.

Komunistų partijos sukakties minėjimas

Amerikos Komunistų partija šiemet mini savo amžiaus ir veiklos 40 metų sukaktį. Ji bus paminėta didžiuliu masiniu mitingu rugsėjo 25 d. Carnegie salėje, Manhattane.

William Z. Foster, partijos garbės pirmininkas, pats dėl nesveikatos jau eilė metų prigludęs prie lovos, atsišaukė į partiečius ir į visus darbo žmonėms gerovės šalininkus ten dalyvauti, užpildyti Gardeną.

Be abejo, Fosterio balsą išgirs visi tie, kurie sykiu su juomi ir partija darbavosi ir kovojo už unijizmą, už nedarbo apdraudą ir pensijas, už apgynimą persekiojamų, už taiką. Išgirs tie, kurie matė ir atsimena komunistų pasiaukojimą už minėtus ir už daug kitų darbo liaudies laimėjimų ir siekių.

Mitinge bus ir meno programa. Kalbės Elizabeth Gurley Flynn, Eugene Dennis, Benjamin J. Davis, Dr. Scott Nearing ir kiti žymūs amerikiečiai.

Pažangiečiai lietuviai taip pat ruošiasi dalyvauti, jau yra įsigiję bilietus ir skleidžia juos tarpe savo draugų.

Kor.

Maskva. — Su rugsėjo pradžia atsidarė visos mokyklos ir prasidėjo mokinimas.

Petro Cibulskio paskutinės aukos

Ona Cibulskienė vardu velionies savo vyro Petro įteikė Laisvės paramai $50, Vilnies — $25. Aido chorui $15 ir Amerikiniam komitetui sveturgimiams ginti $10, pažymėdama, jog tai paskutinės Petro aukos.

Petras Cibulskis mirė rugpiūčio 26 d., po ilgos, neapsakomai jį kankinusios ligos. Tačiau ir mirties patale jis neužmiršo pažangos darbą dirbančiųjų įstaigų ir draugų.

MIRĖ

Frank Dobilas mirė rugsėjo 14 d., Deaconess ligoninėje. Pašarvotas buvo Wasmund koplyčioje. Palaidotas rugsėjo 17-tą Alyvų Kalnelio kapinėse Maspethe.

Liūdesyje liko žmona Ona, duktė Irene, sūnus Howard ir anūkė.

Reiškiame užuojautą šeimai ir kitiems velionies artimiesiems.

Velionis dirbo rūbsiuvių industrijoje ir buvo nariu Amalgamatų unijos, dalyvaudavo lietuvių skyriuje. Gyveno 60-60 Palmetto St., Queens.

PRANEŠIMAS

HARTFORD, CONN.

Rugsėjo 21 d. įvyks Liet. Moterų Klubo susirinkimas, 158 Hungerford St., 7:30 val. vak. Kviečiame dalyvauti, turime reikalų aptarti ir ruoštis rudeniniam veikimui. V. K., sekr. (74-75)

IŠNUOMAVIMAI

Mes turime išnuomojimui 4-ių kambarių butą su visais patogumais. Prašome kreiptis: K. Churlis, Box 5, Pattenburg, N. J. (74-76)

Išnuomojame du apartmentus. Vienas 3 kambarių, antras 2-jų. Gesinis pečius ir šaldytuvas. Highland Park kaimynystėje. 4 blokai nuo stoties. Dėl daugiau informacijų prašome skambinti (bile laiku): IL. 9-0009. (73-74)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

MALE and FEMALE
OPERATORIAI
Patyrę ant Singer Sewing Mašinų
ROBERT HALL MFG. CO.
84 Broadway, Brooklyn, N. Y.
(tarp Wythe Ave. ir Berry St.)
Tel. ST. 2-8808

IŠSIUNČIAME PAKETUS Į USSR
Į LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
SIŲSKITE PAKUS DABAR
Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(Laisniuota per U.S.S.R.)
135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583
Atdara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną.
141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430
Arti subways — Tarp 6th ir 7th Aves. Atdara kasdien 9-6; sekmadieniais 9-4.
MŪSŲ SKYRIŲ RAŠTINĖS:

132 Franklin Ave.		**308 W. Fourth St.**	**332 Filmore Ave.**
Hartford, Conn.		**Boston 27, Mass.**	**Buffalo 6, N. Y.**
CHapel 6-4724		**Tel. ANdrew 8-5040**	**Tel. MOhawk 2674**
39 Raymond Plaza W.	**900 Literary Rd.**	**11339 Jos. Campau**	**632 W. Girard Ave.**
Newark, N. J.	**Cleveland 13, Ohio**	**Detroit 12, Mich.**	**Philadelphia 23, Pa.**
Tel. MArket 2-2877	**Tel. TOwer 1-1461**	**Tel. TOwnsend 9-8980**	**Tel. WAlnut 5-8878**

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klijentų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame į 48 valandas.
Adresatą pasiekia į 6-7 savaites; oro paštu į 7-12 dienų.
Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagu.
Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl mušto ir patarnavimo. Katalogas veltui.